

Brev till Sophie Elkan från Selma Lagerlöf: 1914-1917 : L 84:1 - 270

Lagerlöf, Selma,

HS L 84:1

National Library
of Sweden

2618

Falun 11.12.1917

Käraste!

I dag på förmiddagen just som jag skulle sätta mig till att skriva till dig, så kom en fotograf hit, och den mannen har sedan hindrat mig hela dagen. I detta svarta mörker, som nu råder, måste varje bild exponeras i minst en kvart stundon mer, så att detta är ett dröjsamt göra mer än någonsin ingått i min föreställning. Det skall bli förtidskrift och som jag aldrig fått mitt hem i Falun ordentligt fotograferat, så tyckte jag det var bra att få det gjort. Emellertid blir nog mitt brev till dig på detta sätt en dag försenat, det var bara det jag ville tala

Jo, det vore visst bra med sådana där fina askar till socker till Gerda och fröken, som du frågade om. För min del, så tror jag att jag önskar mig en sådan där fountain-pen som du köpte dig i höstas.

Om du nu inte redan har köpt något annat för du skall inte ge mycket eller dyrbart, det förstår ju av sig själt i dessa tider. Har du några önskemål, så vore jag naturligtvis mycket tacksam att få veta dem. Helena kommer hem och även Ivar tyckes det. Valborg skall till Stockholm men däremot ämnar inte jag resa dit. Det blir nog en saknad, att inte

före jul

på titet Stockholmsstämming före jul, men det är bättre låta bli. Jag kunde bli rent förstörd, om jag till exempel inte komme in i någon spår-vagn utan tvingades att gå. Jag har några vilda planer på att fråga Betty Warburg om hon skulle ha lust att komma hit till din födelsedag. Det vore ju mycket roligt för mig med, att en gång få se henne i mitt hus.

Tror du, att det vore någon möjlighet? - Jag har tänkt mig, att du skulle komma hit på lördag, som du brukar, en dag före julafton. Vi ha just inte jullikt och fint förut. Mycket folk är det ute naturligtvis, men nog går det bra på bergslagsbanan. Den har hållit sig såständig hela tiden. Vi ha ännu ett välsignat vädor utan någon köld alls, om detta ville vara, så komme du hit utan svårighet. Och så få vi hoppas det bästa

Det är min mannas dödsöde i öfver. Vi kan när tyckes som
av samvaron. Det är ju så mycket, som gör att våra intressen mer gå i-
hop än någonsin förut under kriget. Situationen i det egna landet har
blivit sådan, att vi bara önska fred nu för det första. Ja, du säger
nog, att du inte gör det, à tout prix som jag, men med all denna fatig-
vidom och hotande social revolution över sig, måste nog alla gå med på
dessa åsikter. När du dessutom tänker på vad Frankrike lider, den där
boken, som jag fick av en fransk socialist säger, att det helt enkelt
är fråga om att franska folket kommer att försvinna från jorden, om inte
freden kommer snart, när du tänker på Amerikas avskyvärda förmynderskap,
och när du besinnar, att det inte är någon fara för Belgiens självstän-
dighet för närvarande, men väl kan bli det, om tyskarna få fortsätta
att segra, ^{när} du helt säkert är enig med mig om, att det inte är önsk-
värt, att tyskarna bli mäktigare än de äro, när du säkert inte vill
se Italien skövlad, så förenar du nog dina önskingar med mina.

Jag önskar, att Jerusalem redan har fallit.
Men det kanske inte blir så

Jag får lov att berätta om en intressant erfarenhet, som jag hade
för ett par dar sedan. Vi hade ett ordinarie sammanträde i rösträtts-
föreningen, ett sådant, dit inga människor utom styrelsen brukar komma.
Men det skulle ju vara någon förströelse utom den vanliga tekoppen och så
tog jag med mig herr Arne, nej, Vinterballaden och läste högt dramati-
seringen, hela stycket, det tog två och en kvarts timme. Jag läste med
stämmor, så dramatiskt som möjligt och det var en utmärkt stämning, de
hade inte tråkigt ett ögonblick. Jag hade riktigt roligt, för de sågo
så intresserade ut. Jag tror bestämt, vet du, att om stycket blir
bra utfört, så kommer det att gå. Annars får jag väl ta det som före-
läsningsstycke. Ja, bara privat förstås, för jag läser just inte bra
numera för mer än så många, som rymmas i ett vanligt rum.

Jag har varit borta på en supé, men det var fasligt. Det kan man inte
och på förmiddagskaffereiset på Annadagen, som var trevligt som
vanligt. Om du har något bestämt för dig hur länge du vill stanna här,
så *vare det inte så dumt att få veta det. Du vet, att*

*att det är min mannas dödsöde i öfver. Vi kan när tyckes som av samvaron. Det är ju så mycket, som gör att våra intressen mer gå i-
hop än någonsin förut under kriget. Situationen i det egna landet har blivit sådan, att vi bara önska fred nu för det första. Ja, du säger
nog, att du inte gör det, à tout prix som jag, men med all denna fatigvidom och hotande social revolution över sig, måste nog alla gå med på
dessa åsikter. När du dessutom tänker på vad Frankrike lider, den där boken, som jag fick av en fransk socialist säger, att det helt enkelt
är fråga om att franska folket kommer att försvinna från jorden, om inte freden kommer snart, när du tänker på Amerikas avskyvärda förmynderskap,
och när du besinnar, att det inte är någon fara för Belgiens självständighet för närvarande, men väl kan bli det, om tyskarna få fortsätta
att segra, när du helt säkert är enig med mig om, att det inte är önskvärt, att tyskarna bli mäktigare än de äro, när du säkert inte vill
se Italien skövlad, så förenar du nog dina önskingar med mina. Jag önskar, att Jerusalem redan har fallit. Men det kanske inte blir så
Jag får lov att berätta om en intressant erfarenhet, som jag hade för ett par dar sedan. Vi hade ett ordinarie sammanträde i rösträtts-
föreningen, ett sådant, dit inga människor utom styrelsen brukar komma. Men det skulle ju vara någon förströelse utom den vanliga tekoppen och så
tog jag med mig herr Arne, nej, Vinterballaden och läste högt dramatiseringen, hela stycket, det tog två och en kvarts timme. Jag läste med stämmor, så dramatiskt som möjligt och det var en utmärkt stämning, de hade inte tråkigt ett ögonblick. Jag hade riktigt roligt, för de sågo så intresserade ut. Jag tror bestämt, vet du, att om stycket blir
bra utfört, så kommer det att gå. Annars får jag väl ta det som föreläsningsstycke. Ja, bara privat förstås, för jag läser just inte bra numera för mer än så många, som rymmas i ett vanligt rum.
Jag har varit borta på en supé, men det var fasligt. Det kan man inte och på förmiddagskaffereiset på Annadagen, som var trevligt som
vanligt. Om du har något bestämt för dig hur länge du vill stanna här, så vare det inte så dumt att få veta det. Du vet, att*

*och huru är roligt i en längre öfvel, men när skulle gärna vilja veta hur långvarigt
gäst, vi ska bereda för julnatt och julmorg. Du vet, att*

... på Dönnarvet. Det tyckte om att vråka nytt folk. Jag tycker om originellt
... folk, sade han, och jag undrar om han inte hade tagit av Karl den fem-
... blod igg, något av nonchalans och humor. Han skrattar så gott
... Men något stort politiskt kunde jag inte få ur
... Hans var mycket försiktigare än, så då var så vid Nobelfesten.
... Det dröcks till exempel och det skulle jag säga, att
... på Ulfshyttan höll man strängt på manskonung. Till det hade man mjuka
... kringlor, små mjuka ballar, kaka och pepparkakskäks. Det var det hela.
... Kanske också någon smörgås, men det såg jag inte till. Till middagen
... Ulfshyttan. Vidare var det en friherre de Geer, en hovrök och en
... var det soppa på hjärpar, mycket god, kräftstuvning (är egna sjöar) ✓
... Oxstekttallrik, sill och smörgås, Hjärtströmmar. Där på
... Det var ju bra enkelt. Det var ju bra enkelt. Det var ju bra enkelt.
... Detta var ju inte så lätt, att sova på natten, men det gick märk
... jag hade i ändamål att jag hade i ändamål att jag hade i ändamål.
... Klockan var det frukost
... Det gick ju bra eftersom det skulle gå och så och så i en riktig god en-
... gelsk frukost. Gröt och skinka med ägggröra och te. Det var åtskilligt
... jag var alldeles be-
... slut att resa med första tåg, men så var det en mycket snäll
... Wachtmeister och han talade vid de kungliga, att de skulle
... uttrycka sin önskan, att jag följde med dem och så i sista
... blev det så beslutat. Det var inte plats för mej anordnad och så fingo
... kungliga ta mig med i sin stänga bil. Och det var det enda möjliga
... för mig att i öppna bil i en timme i flygande storm,
... det hade inte varit möjligt.
... jag hade blivit
... Och jag skulle väl försöka att be-
... gagna tiden och så vidare, som kanske var intressant att få e
... Men jag var nog både trött och oförberedd, så att jag kan in-
... Vi
... och små-
... hade varit så strölande snarert, men det var intressant att få e
... som också kom till så stort intressant på vårt land

kommer man med detta - Kronprinsen ansåg det icke alldeles omöjligt att det skulle bli fred. Han trodde icke all England var så emot fred, såväl tekniska uttöga - Men han ville icke låta politiken öfverstyra och det gällde Selma -

...pratade som vi sågo under vägen, om Sofiero och Danmark, "Det
-sär så bra", att ha Danmark så nära", "för där känner oss ingen."
"Tänk Fröken, så kronprinsen, insomman sitta vilen gång och äta frukost
på gatan i Hälsingörns "og Vi väro. spillet i rikligt gods vänner,
...skildes på Klockan i had i silversprövi i Stor/na Tuna prästgård. Där
...bjöds på återigen och återigen skuffades de andra damerna fram mig
att hålla sällskap. "Fru Arwedsson, som hade en vakande blick över
det hela även denna dag befallde bara. "Selma skall gå och sätta sig bred-
vid prinsessan. "Fru Söderberg och hennes man voro också med från
Ulfshyttan. Vidare var det en friherre De Geer, en hovfröken och en
uppvaktande. Prästen var ogift och knäppast inflyttad i prästgården.
Från prästgården körde vi klockan till kyrkan och så sitta vi där
i som jag antar två och en halv timme. Därpå tillbaka till prästgården
för att äta frukost. Det var dukat för ett hundral personer. Den förre
prästen, som numera var biskop i Växjö var värd och höll tal. ~~...~~
Men nu skall du få höra något märkvärdigt. Bredvid mig vid bordet
hade jag fått en norrman generalkonsul Movinkel. Han var lång och syn-
nerligen ståtlig och jag frågade honom genast, om det var han som vi ha-
de råkat i Rom. Och det var det verkligen. Var det inte lustigt. Han
höll nu på med att restaurera en kyrka i Bergen och för att få goda
ideer hade han nu med två arkitekter rest till Sverige och Stora Tuna,
som också anses vara mycket gammal. Han var en vådligt stilig karl,
att se på. Jag minns inte att han var så vacker för tjugotvå år sedan.
Han frågade också efter dig. Jag tordes inte fråga efter hustrun, för
de äro ju skilda. Han var övermåttan svenskvänlig och ville köpa sig
egendom i Sverige.
Ja, det blev ju slut på lunchen snart nog och sedan foro
de kungliga med tåg och vi följde dem till tåget, och då jag tackade
dem för deras vänlighet mot mig, så sade kronprinsen, att jag skulle
vara vänlig och ringa på, då jag kom till Stockholm och komma på visit.
Det var ju roligt fastän det var bra svårt. Hon bjöd inte, utan det var
han. Jag skulle ha önsket att hon också hade sagt något till mig.
Sedan tog generalkonsulns hand om mig och körde mig hem till
Falun i bil, den samma som kronprisens förut hade begagnat. Och när jag
kom hem så sitta Gerda och Janne och Valborg och fröken och väntade
med kaffebord och ville höra om alla detta dygns underbara händelser.
Och nu får jag verkligen sluta. Jag kan ju inte säga, att det
hade varit så strålande muntert, men det är intressant, att studera
människor, som skola komma att ha ett så stort inflytande på vårt lands
öden att de äro enkla och snälla, det är rätt, men hur länge